

УДК 159.9:316.472:005.32

Кузьмін В. В.¹, Капшук М. М.²

¹ канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. СНЗ-112 НУ «Запорізька політехніка»

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Узагальнення сучасних наукових підходів дозволяє зробити висновок, що ефективне формування команди в організації передбачає комплексний підхід, що поєднує структурні, соціально-психологічні та індивідуально-психологічні аспекти. Поєднання чіткої організаційної структури, врахування психологічних потреб учасників та управління кризовими моментами розвитку створює умови для оптимізації командної взаємодії та підвищення загального результативного потенціалу колективу.

Ефективність команди характеризується високим рівнем кооперації та взаємодії між членами колективу. Учасники демонструють середній та високий рівень продуктивності, здатність до вирішення конфліктів та готовність брати на себе відповідальність за спільні результати. Це свідчить про сформовану групову ідентичність та позитивну динаміку розвитку командних процесів.

Індекс привабливості організаційної культури показав, що корпоративне середовище в більшості учасників викликає позитивне сприйняття цінностей і правил, однак виявлені деякі резерви щодо інтеграції нових членів та прозорості прийняття рішень. Це підкреслює важливість подальшого вдосконалення системи адаптації та комунікацій у команді.

Індекс психологічного клімату свідчить про загалом сприятливу атмосферу в колективі. Високий рівень підтримки, довіри та взаєморозуміння сприяє стабільності команди та підвищенню мотивації. Разом з тим, періодичні емоційні навантаження під час пікових робочих періодів можуть знижувати стійкість психологічного клімату і потребують додаткових заходів з управління стресом.

Практичні аспекти управління командоутворенням підтвердили необхідність диференційованого підходу на різних етапах розвитку команди. Ефективність колективу підвищується за умови впровадження цілеспрямованих інтервенцій: формування довіри на початковому етапі, медіація конфліктів на стадії штормінгу, закріплення норм і балансу ролей на етапі нормування та стимулювання ініціативи під час етапу виконання.

Зв'язок між показниками ефективності, культурою та психологічним кліматом демонструє взаємозалежність цих параметрів. Висока привабливість організаційної культури та позитивний психологічний клімат сприяють зміцненню командної взаємодії, підвищенню продуктивності та залученості членів команди, тоді як недоліки в цих сферах можуть стати джерелом конфліктів і зниження ефективності.

Таким чином, формування ефективної команди в організації є комплексним процесом, який визначається як індивідуально-психологічними характеристиками учасників, так і особливостями організаційного середовища. Ефективне управління командоутворенням потребує системного підходу з урахуванням етапів розвитку команди, психологічної безпеки, балансу ролей та регулярної оцінки результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борисюк С., Мещан І., Кузьміна М., Лоцман С. Інноваційні підходи до організації соціальної роботи на підприємствах у прифронтових районах. *Humanitas*, 2025. № 1. С. 174–181. URL: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.1.23>.
2. Кузьмін В. В., Кузьміна М. О., Іванченко А. В. Соціально-психологічні особливості формування професійної кар'єри особистості. *Габітус* : наук. журн. Одеса, 2023. Вип. 45. С. 200–205. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2023/45-2023/33.pdf>.
3. Кузьмін В. В. Суспільство як середовище конструювання кар'єрних стратегій. *Габітус* : наук. журн. Одеса, 2022. Вип. 33. С. 9–14. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2022/33-2022/1.pdf>.